

„Boh dal, aby Daniel“

Suspírium: „Vari múdrosť nevolá a rozum nevydáva svoj hlas? „Na vás volám, muži, môj hlas znie ľudom! Vy, neskúsení, osvojte si rozvážnosť, a vy, hlúpi, naučte sa rozlišovať! Počúvajte len, veď podstatné veci rozpoviem a moje pery sa otvoria tomu, čo je správne. (Prís 8,1.4-6).“ Amen.

Pieseň: Chválospev č. 168.: „Žiť s Bohom a s Ním putovať,..."

Pozdrav: „Dávajte pozor a počúvajte môj hlas, sústreďte sa a počúvajte moju reč![...] Správne ho učí, pouča jeho Boh.“ (Iz 28,24.27) Amen.

Suma evanjelia: je zapísaná vo Svätom Písme ako ju čítame v *Liste apoštola Pavla Rimanom v 11. kapitole od tridsiateho tretieho po tridsiaty šiesty verš* takto: „Ó, hĺbka Božieho bohatstva, múdrosti a poznania! Aké nepochopiteľné sú jeho súdy a aké nevyspytateľné jeho cesty. Veď kto poznal Pánovo zmýšľanie? Alebo kto bol jeho radcom? Alebo kto mu vopred niečo dal, aby mu to musel vrátiť? Veď od neho, prostredníctvom neho a pre neho je všetko, jemu sláva na veky. Amen.“ (R 11,33-36)

Pieseň: Žalm č. 19.: „Ó, Bože nado mnou,..."

Vzdych: „Dôveruj celým srdcom Hospodinovi a nespoliehaj sa na svoj rozum. Na všetkých svojich cestách ho poznávajú a on sám ti urovná chodníky.“ (Prís 3,5-6) Amen.

Lekcia: Kniha proroka Daniela 1. kapitola 8-20. verše: „*Daniel si zaumienil, že sa nepoškvrní kráľovskou stravou ani vínom, ktoré píjaval kráľ. Požiadal hlavného dvorana o dovoľenie, aby sa nemusel poškvrňovať. Boh dal, aby Daniel našiel u hlavného dvorana priazeň a milosrdenstvo. Hlavný komorník povedal Danielovi: „Bojím sa svojho pána, kráľa, ktorý vám pridelil pokrm a nápoj. Keď zbadá, že vyzeráte horšie ako ostatní mladíci, vaši vrstovníci, dosiahnete u kráľa, že prídem o hlavu.“ Daniel odpovedal dozorcovi, ktorého hlavný komorník určil nad ním a nad Chananjom, Míšaelom a Azarjom: „Len vyskúšaj svojich služobníkov počas desiatich dní. Nech nám dávajú jesť zeleninu a piť vodu. Potom porovnaj, ako vyzeráme my a ako mladíci, ktorí jedli kráľov prídel stravy. Podľa toho, čo uvidíš, nalož so svojimi služobníkmi.“ Dozorca ich slovo vypočul a skúšal to s nimi desať dní. Po desiatich dňoch videl, že vyzerali lepšie a boli silnejší ako ostatní mladíci, ktorí jedli pokrm z kráľovho prídelu. Dozorca odnášal ich prídel a víno, ktoré mali piť, a dával im zeleninu. Boh dal týmto štyrom mladíkom schopnosť poznať a pochopiť každé písmo a múdrosť. Danielovi okrem toho dal schopnosť porozumieť každé videnie a každý sen. Po*

uplynutí dní, ktoré kráľ určil, aby ich predviedli, hlavný komorník ich priviedol pred Nebukadnesara. Kráľ sa s nimi zhováral a medzi všetkými sa nenašiel nikto ako Daniel, Chananja, Míšael a Azarja. V každej veci, na ktorú sa ich kráľ pýtal a v ktorej šlo o múdrosť, zistil, že desaťkrát prevyšujú všetkých čarodejníkov a veštcov v celom jeho kráľovstve.

Modlitba: Verný Bože náš, ďakujeme Ti, že Tvoja presvätá zmluva v Ježišovi Kristovi platí a Tvoje sľuby zmyli naše poškvrnené stavy. Sme Ti vďační a chválime Ťa, že narovnávaš malomyselných, dávaš domov hľadajúcim, približuješ k Sebe vzdialených a otváraš nové obzory pre preťažených. Sme udivení Tvojou spásou, zhovievavý Pane náš, veď ponúkaš útechu smútiacim, vzkriesenie zosnulým a budúcnosť a nádej svetu prostredníctvom Tvojho svätého Syna, Ježiša Krista. Ty si živá voda, drahý Kriste, zdroj života, Spasiteľ náš, premáhaj nás aj dnes, aby naša viera, nádej a láska pochádzajúce od Teba presvedčili neveriaci svet, že si napriek všetkému pravdivý a ponúkaš Tvoju priazeň každému, kto v Teba dúfa. Vyznávame Ti, že v hĺbke našich srdc zúri veľký strach, cítime sa ako v cudzine, ale prosíme Ťa, odpusť nám to, a daj, aby naša viera je založená na pevnom odhodlaní slúžiť Tebe, vyznať Ťa pred ľuďmi a ešte viac na tej dôvere, že všetko, čo činíš, vždy dobré je. Prosíme Ťa, odstráň všetku našu neveru a vypusť z našej hlavy zúfalstvo, podradenosť a zronenosť, do ktorých sme sa dostali skrze vlastných hriechov a priestupkov, aby sa v Tvojich činoch mohla prejaviť láska vyvierajúca z Tvojej osoby. Konaj aj dnes, Hospodine dobrý, káž Tvoje sväté posolstvo, večné Slovo, aby sme k Tebe priľnuli, oslavovali Ťa a žili skrze Teba a Tvoj vzácny skutok v Pánovi Ježišovi Kristovi. Amen.

Pieseň: 289. chválospev: „Bože, v tme reč Tvoja skvelá...“

Vzdych: „Dobrý je Hospodin voči tým, čo v neho dúfajú, voči duši, ktorá ho hľadá.“ (Nár 3,25) Amen.

Biblický text: Kniha proroka Daniela 1. kapitola 9. verš: „*Boh dal, aby Daniel našiel u hlavného dvorana priazeň a milosrdenstvo.*“

Milí bratia a milé sestry, vďakyvzdanie prinášajúce kresťanské zhromaždenie v Pánu Ježišovi!

Sú otázky, na ktoré v našom živote treba jasne zodpovedať. Sú zásady v určitej situácii, ktoré nadobudnú charakter tak či onak vyznania viery. Kniha proroka Daniela je skúškou mladých, a to novej generácie, ktorá už vyrastá v cudzine, vo

dvore kráľa Nabukadnesara, a preukáže svojim zaumienením pravú vieru a jedínú skutočnú hodnotu ľudského života, a to vzťah so živým Bohom. Ďaleko od domova, sa dá priľnúť k Bohu. I sám sa dá zaviazat' a slúžiť Hospodinovi. Začal sa mesiac reformácie, a našou úlohou je, aby sme tento mesiac spoznali pravú vieru. Ako sa prejavuje? V čom sa zakladá? Vyznať vieru v cudzine. Vyznať vieru mimo chrámu Božieho, mimo ľudu Božieho, mimo spoločenstva Kristovho. Nie je to jednoduché. Daniel si zaumienil. Daniel sa rozhodol. Daniel je pevne rozhodnutý. Pre Daniela a jeho druhov to bola konzumácia kráľovských jedál a vína. Mäso a víno, to bolo jedlom kráľov. Hody a Hostiny. Daniel žiada o zeleninový pokrm. Daniel sa nechce poškrniť. Ako keby vyznával s apoštolom Pavlom v spoločenstve Korinťanov: *„Pokiaľ teda ide o to, či sa smie jesť mäso obetované modlám, vieme, že na svete modla nič neznamená a niet iného boha, okrem toho Jedného. Aj keď sú takzvaní bohovia na nebi či na zemi – akože je mnoho takých bohov a pánov –, no my máme jedného Boha Otca, z ktorého je všetko a my sme tu pre neho, a jedného Pána Ježiša Krista, skrze ktorého je všetko a aj my sme skrze neho.“* (IK 8,4-6) Poškrniť, znamená jednať proti Bohu a jeho zákonu. Poškrniť znamená jesť mäso z viacerých druhov zvierat (viď. IIIMojž 11), čo zakazoval Boží zákon. Poškrniť znamená jesť krv a mäso, ktoré nebolo riadne zbavené krvi. (viď. IIIMojž 17,10-16) Daniel nepotrebuje takzvaných bohov na nebi a na zemi, ale potrebuje pomoc Hospodinovu. Čo je zlé pre mňa, to vie môj nebeský Otec. Čo je neprípustné pre mňa, to vie môj nebeský Otec. Čo je zlé pre mňa, to mi zjaví môj nebeský Otec. V Jeho Písme je usmernenie. V Jeho slove je vedenie. V Jeho reči je cesta spásy. V maličkých veciach byť veľmi prezieravý a bdieť. V maličkých veciach byť na pozore a bdieť. Víno, nápoj radosti, mäso, zdroj ľudskej sily, a k tomu ešte zo stola utláčateľa. Lojalita k zemským pánom alebo lojalita k nebesiam. Boli časy kedy panovníci nútili židovský národ jesť mäso poškrnené s pohanskými kultmi. V kresťanských komunitách v stredoveku prístup Daniela a jeho druhov bola

dôkazom blahodarnosti pôstu. Tu však nejde o to, že sa podržím. Tu však nejde o to, že si urobím nejakú múdro zadelenú kúru, ale ide o život, a to i o život Daniela a jeho druhov, ale i o život sluhov kráľa Nabukadnesara. Ide o životy verných. Ide o službu verných. Ide o to, z čoho vyviera ich skutok. To nie je o pokrme. To nie je o službe pozemských kráľov. Ide o vyznanie viery, že Boh je všetko vo všetkom: *„Lebo Duch Svätý a my sme rozhodli, že na vás nebudeme klásť nijaké iné bremeno okrem tohto, nevyhnutného: zdržiavať sa všetkého, čo bolo obetované modlám, krvi, zadusených zvierat a smilstva. Ak sa tohto budete chrániť, budete konať správne. Buďte zdraví!“* (Sk 15,28-19) Boh stojí na strane vyznávačov viery. Nakloní Danielovi a jeho druhom veliteľa dvoranov, ako to už dokázal aj v živote Jozefa. Hospodin neodmietne odvážnu Danielovu požiadavku. Z opatrnosti, zo strachu o hlavu presunie zodpovednosť na podriadeného, na dozorcú ich životov a vzhľadu, a skúša to s nimi desať dní. Pohan pristúpi na Danielovu žiadosť. Pohan povie áno Božiemu sluhovi a nie vlastnému panovníkovi. Komorník povie áno Danielovi a odmieta rozkaz kráľa. Za pokus to stojí. Desaťdňová skúška ako posolstvo pre Smyrnu: *„Neboj sa toho, čo máš vytrpieť! Hľa, diabol niektorých z vás uvrhne do väzenia, aby ste prešli skúškou, a budete sužovaní desať dní. Buď verný až do smrti a dám ti veniec života!“* (Zjav 2,10) Len desať dní. Len málo. Len trochu. Len skúška viery, ktorá je ohraničená. Skúška viery, ktorá ňa spája s tým, ktorý všetko zariadil. Boh dal. Daniel si zaumienil a Boh dal. Daniel sa rozhodol a Boh dal. Daniel konal, vystúpil s požiadavkou pred vedúceho dvora, pred komorníka a Boh dal. Boh dal svojho jednorodeného syna, aby sme v Ňom žili. Boh dal všetko a naše skúšky viery i nevery kládol za naše duše na Golgotský kríž. Nie v našom tele, ale v Kristovom tele je naša záchrana. Priaznivý výsledok skúšky nespôsobila zelenina, ani Danielov prístup, ale zásah Hospodina, čin Kristov, že Daniel a jeho druhovia mohli žiť z viery i v nepriateľskom spoločenstve uprostred panovania Nabukadnesara. Boh má veľa možností ako i proti vôli vtedajších panovníkov

konať tak, aby všetko bolo na Jeho slávu. Boh má dosť možností i uprostred ríše svetskej zachovať vlastných, verných. Boh má dosť možností ako dá vlastným a verným uľahčenie, potešenie a pokoj. V Kristovi je všetko naše. V Ježišovi sme dostali to, čo nám len tak neprináleží. V Ňom vidíme priazeň Božiu. Tú jemnú zhovievavosť, ten nevšimnutelný skutok, ale predsa citeľný čin, ktorý za nás vykonal. Boh koná i v skrytosti. Hospodin je prítomný i za závesmi. Boh priazne, Boh lásky a sily je prítomný. Nad to všetko dáva Boh verným vyznávačom niečo, čo človeku nedá Nabukadnesarova ani iná škola, to získa človek len v Božej škole – múdrosť, ktorá otvára oči k pravému poznaniu, ktorá dovedie človeka k tomu že sa vie zorientovať i v životných situáciách, ak jemu a jeho okoliu ide o hlavu, keď sú iní i on sám bezradný. Daniel navyše získal schopnosť porozumieť videniam a snom, a to v dobe, kedy Boh hovoril rozličnými spôsobmi. (vid'. Žid 1,1), teda ten, ktorý si zaumienil v srdci mal zvestovať vo svete pohanov, v kráľovstve mimo Izraela Hospodinovu slávu, Boha Všemohúceho. Verím v Boha Všemohúceho. Verím, lebo viem, Komu som uveril. (II Tim 1,12) Verím, lebo viem, že viera je z počutia. (R 10,17) Verím, lebo v Ňom žijem, hýbem a som. (Sk 17,28) Verím, lebo *„Boh si vyvolil, čo je v očiach sveta neurodzené a opovrhované; áno, vyvolil si to, čo nie je, aby zmaril to, čo je, aby sa nik pred Bohom nevystatoval. Vy ste však z neho v Ježišovi Kristovi, ktorý sa nám stal múdrosťou od Boha, spravodlivosťou a posvätením i vykúpením, aby – ako je napísané, ten, kto sa chváli, nech sa chváli v Pánovi.“* (IK 1,28-31) Nakoniec pohanský svet na čele s kráľom Nabukadnesarom uzná vynikajúce znalosti a schopnosti judských mladíkov, ktorí sa verne držali Božieho zákona, Slova Pánovho. Takto víťazí Hospodin, skrze vernosti vlastných prehovorí On sám. Nabukadnesar nemá na výber: Múdrosť mladíkov je viditeľná a hmatateľná. Boh dal. Jeho priazeň a Jeho milosrdenstvo je stále a nemenné. Amen.

Modlitba: „Od počiatku oznamujem budúcnosť, od pradávna to, čo sa ešte nestalo. Hovorím: Môj zámer trvá, všetko čo chcem, urobím.“ (Iz 46,10)

„Rozpomeň sa na dávne dni, uvažuj o rokoch dávnych pokolení, spýtaj sa svojho otca a oznámi ti, svojich starcov a povedia ti, kedy Najvyšší určoval národom dedičstvo, kedy rozdeľoval ľudských synov, vyznačoval hranice národom a Izraelitom podľa ich počtu.“ (VMojž 32,7-9)

„Hľadajte Hospodina, všetci pokorní zeme, vy, čo konáte podľa jeho práva. Hľadajte spravodlivosť, hľadajte pokoru, azda sa skryjete v deň Hospodinovho hnevu.“ (Sof 2,3)

„Ako vyvolení Boží, svätí a milovaní, oblečte si milosrdný súcit, dobrotivosť, pokoru, miernosť, trpezlivosť,...“ (Kol 3,12)

„Proste teda a dostanete, aby vaša radosť bola úplná!“ (Jn 16,24b)

„Bože, tvoja cesta je svätá! Ktorý boh je taký veľký ako náš Boh?“ (Ž 77,14)

„Bázeň pred Hospodinom je čistá, zostáva naveky; Hospodinove výroky sú pravdivé, všetky sú spravodlivé. Vzácnejšie sú ako zlato, ako množstvo rýdzeho zlata; sladšie sú ako med, ako med z plástov. Napomínajú aj tvojho služobníka; kto ich zachováva, má hojnú odmenu. (Ž 19,10-12)“

„Vyšiel som od Otca a prišiel som na svet; a znova opúšťam svet a idem k Otcovi.“ (Jn 16,28)

„Veď Boh je moja spása, dôverujem mu a nezľaknem sa, lebo moja sila a pieseň je Hospodin, Hospodin sa mi stal spásou.“ (Iz 12,2)

„Ale vďaka Bohu, ktorý nám v Kristovi vždy dáva víťaziť a na každom mieste skrze nás zjavuje vôňu svojho poznania. Lebo sme Kristovou vôňou, príjemnou Bohu uprostred tých, čo získavajú spásu aj medzi tými, čo hynú; ...“ (IIK 2,14)

Modlitba Pánova

Ofera: „Na teba sa opierajú oči všetkých, ty im dávaš pokrm v pravý čas.“ (Ž 145,15)

Požehnanie: „Ak sa však niekomu z vás nedostáva múdrosti, nech prosí Boha, ktorý dáva štedro a bez výčítiek, a dostane ju.“ (Jk 1,5) Amen.

Pieseň: Chválospev č. 301: „Boh náš je láska...“